

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2023/1619**z dnia 8 sierpnia 2023 r.****w sprawie tymczasowych środków nadzwyczajnych wprowadzających odstępstwa w odniesieniu do 2023 r. od niektórych przepisów rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 i (UE) 2021/2117 w celu rozwiązania szczególnych problemów w sektorach owoców i warzyw oraz wina spowodowanych niekorzystnymi zdarzeniami meteorologicznymi**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 221 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W wyniku poważnych niekorzystnych zdarzeń meteorologicznych, które miały miejsce wiosną 2023 r. w kilku regionach państw członkowskich, drastycznie ucierpiała produkcja owoców i warzyw. W Hiszpanii planowana produkcja w regionie Katalonii będzie mniejsza o co najmniej 50 % z powodu suszy, natomiast produkcja w regionie Emilia-Romania we Włoszech została zniszczona w wyniku powodzi. Susza wywarła również poważny wpływ na poziom i jakość produkcji w niektórych regionach Francji i Portugalii.
- (2) Ze względu na poważne niekorzystne zdarzenia meteorologiczne z wiosny 2023 r. wiele uznanych organizacji producentów i zrzeszeń organizacji producentów sektora owoców i warzyw napotyka trudności we wdrażaniu swoich zatwierdzonych programów operacyjnych. Niektóre z zatwierdzonych działań i środków nie zostaną wdrożone w 2023 r., w związku z czym część funduszy operacyjnych pozostanie niewykorzystana. Inne uznane organizacje producentów i zrzeszenia organizacji producentów wprowadzają zmiany do swoich programów operacyjnych w celu wdrożenia działań i środków (takich jak środki zarządzania kryzysowego) mających zaradzić skutkom poważnych niekorzystnych zdarzeń meteorologicznych w sektorze owoców i warzyw.
- (3) W ramach swoich zatwierdzonych programów operacyjnych uznane organizacje producentów i zrzeszenia organizacji producentów w sektorze owoców i warzyw mogą wdrażać środki zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania kryzysowego, których celem jest zwiększenie odporności na zakłócenia na rynku. Zgodnie z art. 33 ust. 3 akapit czwarty rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 środki zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania kryzysowego nie mogą jednak przekraczać jednej trzeciej wydatków w ramach programu operacyjnego. Aby zapewnić tym organizacjom producentów większą elastyczność i umożliwić im skoncentrowanie zasobów z programów operacyjnych na przeciwdziałaniu zakłóceniom na rynku spowodowanym środkami związanymi z niekorzystnymi zdarzeniami meteorologicznymi, zasada ta nie powinna mieć zastosowania w 2023 r. To czasowe odstępstwo powinno mieć zastosowanie do programów operacyjnych, które nadal funkcjonują na warunkach mających zastosowanie na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 zgodnie z art. 5 ust. 6 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2117 ⁽²⁾.
- (4) Ponadto uznane organizacje producentów i zrzeszenia organizacji producentów muszą mieć możliwość przekierowania środków finansowych, w tym pomocy finansowej Unii w ramach odpowiadającego im funduszu operacyjnego, na środki konieczne do zaradzenia skutkom niekorzystnych zdarzeń meteorologicznych z wiosny 2023 r. W celu zapewnienia uznanym organizacjom producentów i zrzeszeniom organizacji producentów takiej możliwości, należy w 2023 r. zwiększyć limit unijnej pomocy finansowej określony w art. 34 ust. 1 rozporządzenia (UE)

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671.⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2117 z dnia 2 grudnia 2021 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych, (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, (UE) nr 251/2014 w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina i (UE) nr 228/2013 ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej (Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 262).

nr 1308/2013 z 50 % do 60 % faktycznie poniesionych wydatków. To czasowe odstępstwo powinno mieć zastosowanie do programów operacyjnych, które nadal funkcjonują na warunkach mających zastosowanie na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 zgodnie z przepisem przejściowym określonym w art. 5 ust. 6 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia (UE) 2021/2117.

- (5) Niekorzystne zdarzenia meteorologiczne z wiosny 2023 r. miały również poważny wpływ na unijny sektor wina, przysparzając wyjątkowych trudności plantatorom winorośli z dotkniętych regionów państw członkowskich. W szczególności wyjątkowe warunki pogodowe uniemożliwiły plantatorom winorośli prowadzenie w winnicach prac, które są zazwyczaj wykonywane wiosną, takich jak oczyszczanie i przygotowanie gleby, sadzenie nowych winorośli czy szczepienie. W regionach dotkniętych wyjątkową suszą wykonywanie takich czynności nie jest możliwe ze względu na suchość gleby i wyjątkowo niekorzystne warunki wzrostu nowych nasadzeń; natomiast w regionach dotkniętych powodzią nie jest to możliwe, gdyż winnice są albo niedostępne, albo zniszczone wskutek zalania wodą.
- (6) Art. 62 ust. 3 akapit pierwszy rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 stanowi, że zezwolenia na nasadzenia winorośli, w tym zezwolenia na nowe i powtórne nasadzenia, są ważne przez trzy lata od daty ich udzielenia. Art. 68 ust. 2 akapit pierwszy tego rozporządzenia stanowi, że zezwolenia udzielone w następstwie przekształcenia praw do sadzenia mają taki sam okres ważności jak pierwotne prawa do sadzenia. W trakcie trwania okresu ważności każdego zezwolenia jesienią plantatorzy winorośli zazwyczaj przygotowują glebę i pozyskują nowe winorośle, które sadzą następnie wiosną, gdyż wiosna jest najbardziej odpowiednią porą roku do sadzenia.
- (7) Ze względu na niekorzystne zdarzenia meteorologiczne plantatorzy winorośli posiadający zezwolenia na nasadzenia przeznaczone do wykorzystania w dotkniętych regionach, które wygasają w 2023 r., nie mogli skorzystać z takich zezwoleń zgodnie z planem wiosną ostatniego roku ich ważności. Skoro nie można przewidzieć, jak długo potrwać takie niekorzystne zdarzenia meteorologiczne i ich konsekwencje, nie ma pewności, że ci plantatorzy winorośli będą mieli możliwość skorzystania z zezwoleń na nasadzenia przed upływem ich ważności. Plantatorzy winorośli musieliby sadzić winorośl w sezonie upałów, a zatem w mniej odpowiednim momencie cyklu wegetacyjnego, w trudnych warunkach i ponosząc dodatkowe koszty, w sytuacji gdy sektor wina i tak już cierpi z powodu niekorzystnych warunków rynkowych.
- (8) W związku z tym oraz w celu uniknięcia utraty zezwoleń na nasadzenia lub szybkiego pogorszenia się warunków, w których nasadzenie musiałoby zostać przeprowadzone, należy niezwłocznie zezwolić na przedłużenie ważności zezwoleń na nasadzenia, które wygasają w 2023 r., w regionach dotkniętych niekorzystnymi zdarzeniami meteorologicznymi. Ważność wszystkich zezwoleń wygasających w 2023 r., które mają być stosowane w dotkniętych regionach, należy zatem przedłużyć o kolejne 12 miesięcy, licząc od daty ich wygaśnięcia w 2023 r., aby umożliwić plantatorom winorośli sadzenie winorośli w 2024 r.
- (9) Biorąc pod uwagę nieprzewidziane trudności, z jakimi borykają się plantatorzy winorośli w dotkniętych regionach z powodu niekorzystnych zdarzeń meteorologicznych, należy zezwolić takim plantatorom winorośli na zrezygnowanie z korzystania z zezwoleń na nasadzenia, których ważność wygasa w 2023 r., bez ponoszenia kary administracyjnej, o której mowa w art. 62 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, jeżeli nie chcą już rozszerzać powierzchni swojej winnicy.
- (10) W odniesieniu do plantatorów winorośli posiadających nowo zasadzone winnice na terenach, które zostały poważnie dotknięte niekorzystnymi zdarzeniami meteorologicznymi z wiosny 2023 r. i które zostały obsadzone z myślą o wykarczowaniu równoważnej powierzchni na podstawie zezwoleń na ponowne nasadzenia przyznanych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 66 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, należy przedłużyć o rok czteroletni termin na wykarczowanie wcześniej obsadzonej powierzchni. Umożliwi to plantatorom winorośli korzystanie

przez dodatkowy rok z wcześniej obsadzonej powierzchni jako formy rekompensaty za szkody w nowo zasadzonych winnicach, biorąc pod uwagę, że takie szkody mogą opóźnić rozpoczęcie użytkowania nowo obsadzonej powierzchni lub spowodować konieczność jej ponownego obsadzenia. W związku z tym zmieniony powinien zostać również termin określony w art. 5 akapit drugi rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/273 ⁽³⁾.

- (11) Należy wprowadzić uregulowania przejściowe w odniesieniu do wydatków poniesionych po grudniu 2022 r. w ramach krajowych programów wsparcia w sektorze wina, o których mowa w art. 40 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013. W szczególności art. 5 ust. 7 rozporządzenia (UE) 2021/2117 stanowi, że programy wsparcia w sektorze wina mają nadal obowiązywać do dnia 15 października 2023 r. W tym celu po dniu 31 grudnia 2022 r. nadal stosuje się art. 39–54 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do wydatków poniesionych i płatności dokonanych w związku z operacjami zrealizowanymi na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 przed dniem 16 października 2023 r. Ponadto art. 39–54 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 mają nadal zastosowanie również do wydatków poniesionych i płatności dokonanych w związku z operacjami realizowanymi na podstawie art. 46 i 50 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 przed dniem 16 października 2025 r., pod warunkiem że do dnia 15 października 2023 r. takie operacje zostały częściowo zrealizowane, a poniesione wydatki stanowią co najmniej 30 % łącznych planowanych wydatków.
- (12) Ze względu na nieprzewidziane trudności, z którymi plantatorzy winorośli mieli do czynienia w następstwie poważnych konsekwencji niekorzystnych zdarzeń meteorologicznych z wiosny 2023 r. niektórym plantatorom winorośli nie udało się jednak zrealizować operacji na podstawie art. 46 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 w celu osiągnięcia progu 30 % wydatków, które muszą zostać poniesione do dnia 15 października 2023 r. W związku z tym uznaje się za konieczne obniżenie progu z 30 % do 3 % po to, by plantatorzy winorośli, którzy rozpoczęli wdrażanie danego środka, ale musieli je przerwać w związku z nieprzewidzianymi warunkami pogodowymi, nie byli niepotrzebnie karani i mogli kontynuować wdrażanie, gdy pozwoli na to sytuacja. Takie elastyczne podejście powinno mieć zastosowanie wyłącznie do plantatorów winorośli posiadających zezwolenia na ponowne nasadzenia do wykorzystania w regionach dotkniętych niekorzystnymi zdarzeniami meteorologicznymi z wiosny 2023 r.
- (13) Ogólnie sytuacja ta stanowi szczególnie problem w rozumieniu art. 221 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, któremu nie można łatwo zaradzić za pomocą środków wprowadzonych na podstawie art. 219 lub 220 tego rozporządzenia. Sytuacja nie jest konkretnie związana z istniejącymi zidentyfikowanymi szczególnymi zakłóceniami na rynku ani z konkretnym zagrożeniem ich wystąpienia. Nie jest ona związana ani ze środkami, które przeciwdziałająby rozprzestrzenianiu się chorób zwierząt, ani z utratą zaufania konsumentów wynikającą z istnienia zagrożeń dla zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt lub roślin.
- (14) Ze względu na bezprecedensowy charakter poważnych niekorzystnych zdarzeń meteorologicznych z wiosny 2023 r. konieczne jest złagodzenie tych trudności poprzez wprowadzenie odstępstw wyłącznie w takim zakresie, jaki jest absolutnie niezbędny, od niektórych przepisów rozporządzeń (UE) nr 1308/2013 i (UE) 2021/2117.
- (15) Wobec konieczności natychmiastowego działania niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
- (16) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych,

⁽³⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2018/273 z dnia 11 grudnia 2017 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do systemu zezwoleń na nasadzenia winorośli, rejestru winnic, dokumentów towarzyszących i świadectw, rejestru przychodów i rozchodów, obowiązkowych deklaracji, powiadomień i publikowania zgłoszonych informacji, oraz uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do odpowiednich kontroli i kar, zmieniające rozporządzenia Komisji (WE) nr 555/2008, (WE) nr 606/2009 i (WE) nr 607/2009 oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 436/2009 i rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/560 (Dz.U. L 58 z 28.2.2018, s. 1).

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Czasowe odstępstwa od rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do owoców i warzyw

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 33 ust. 3 akapit czwarty rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 limit jednej trzeciej wydatków na środki zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania kryzysowego w ramach programu operacyjnego, o którym mowa w tym przepisie, nie ma zastosowania w 2023 r. w odniesieniu do obszarów dotkniętych niekorzystnymi zdarzeniami meteorologicznymi z wiosny 2023 r., które zostaną określone przez państwa członkowskie.
2. Na zasadzie odstępstwa od art. 34 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 pomoc finansowa Unii dla funduszu operacyjnego, o którym mowa w tym przepisie, przyznana w 2023 r. organizacjom producentów lub zrzeszeniom organizacji producentów dotkniętych niekorzystnymi zdarzeniami meteorologicznymi z wiosny 2023 r., które zostaną określone przez państwa członkowskie, nie przekracza kwoty wkładu finansowego Unii na rzecz funduszy operacyjnych zatwierdzonej przez państwa członkowskie na 2023 r. oraz jest ograniczona do 60 % faktycznie poniesionych wydatków.

Artykuł 2

Czasowe odstępstwa od rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do wina

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 62 ust. 3 akapit pierwszy zdanie pierwsze i art. 68 ust. 2 akapit pierwszy zdanie pierwsze rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 zezwolenia na nasadzenia udzielone zgodnie z art. 62, 64, 66 i 68 tego rozporządzenia, które wygasają w 2023 r. i mają być wykorzystane w regionach dotkniętych niekorzystnymi zdarzeniami meteorologicznymi z wiosny 2023 r., wygasają dopiero 12 miesięcy od pierwotnej daty ich wygaśnięcia.
2. Na zasadzie odstępstwa od art. 62 ust. 3 akapit pierwszy zdanie drugie rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 plantatorzy winorośli, którzy posiadają zezwolenia na nasadzenia, które wygasają w 2023 r. i mają być wykorzystane w regionach dotkniętych niekorzystnymi zdarzeniami meteorologicznymi z wiosny 2023 r., nie podlegają karom administracyjnym, pod warunkiem że do dnia 31 grudnia 2023 r. poinformują właściwe organy, że nie zamierzają skorzystać ze swoich zezwoleń ani nie chcą skorzystać z możliwości przedłużenia ważności tych zezwoleń przewidzianej w ust. 1 niniejszego artykułu.
3. Na zasadzie odstępstwa od art. 66 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 państwa członkowskie mogą przedłużyć termin na wykarczowanie do końca piątego roku od daty zasadzenia nowych winorośli, w przypadkach gdy nowo obsadzona powierzchnia została poważnie dotknięta niekorzystnymi zdarzeniami meteorologicznymi z wiosny 2023 r. do tego stopnia, że rozpoczęcie użytkowania nowo obsadzonej powierzchni jest opóźnione albo powierzchnia ta musi zostać obsadzona na nowo.

W terminie dwóch miesięcy od złożenia wniosku o przedłużenie terminu karczowania państwa członkowskie informują wnioskodawcę o zatwierdzeniu lub odrzuceniu wniosku. W przypadku odrzucenia wniosku państwa członkowskie informują wnioskodawcę o powodach takiej decyzji.

Art. 5 akapit drugi rozporządzenia delegowanego (UE) 2018/273 ma zastosowanie, jeżeli plantator winorośli nie przeprowadzi karczowania przed upływem przedłużonego terminu.

Plantatorzy winorośli korzystający z przedłużenia terminu nie kwalifikują się do końca przedłużonego terminu do wsparcia z tytułu zielonych zbiorów, o których mowa w art. 47 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, na nowo obsadzonej powierzchni lub na powierzchni, która ma zostać wykarczowana.

Artykuł 3

Czasowe odstępstwa od przepisów przejściowych określonych w art. 5 ust. 7 lit. b) rozporządzenia (UE) 2021/2117 dotyczące stosowania art. 39–52 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013

Na zasadzie odstępstwa od art. 5 ust. 7 lit. b) rozporządzenia (UE) 2021/2117, art. 39–54 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 stosuje się nadal po dniu 31 grudnia 2022 r. w odniesieniu do wydatków poniesionych i płatności dokonanych w związku z operacjami realizowanymi na podstawie art. 46 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 przed dniem 16 października 2025 r., pod warunkiem że:

- a) do dnia 15 października 2023 r. takie operacje zostały częściowo zrealizowane, a poniesione wydatki stanowią co najmniej 3 % łącznych planowanych wydatków; oraz
- b) takie operacje zostaną w pełni zrealizowane do dnia 15 października 2025 r.

Państwa członkowskie dbają o to, aby odstępstwo to miało zastosowanie wyłącznie do plantatorów winorośli posiadających zezwolenia na ponowne nasadzenia do wykorzystania w regionach dotkniętych niekorzystnymi zdarzeniami meteorologicznymi z wiosny 2023 r.

Artykuł 4

Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do dnia 9 sierpnia 2024 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 8 sierpnia 2023 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN